

Svar på spørsmål frå Marthe Hammer om kollektivsatsar - nasjonale standardar

Representanten **Marthe Hammer** (SV) har stilt slikt spørsmål:

Nasjonale standardar kollektivprisar- rabattar og aldersgrenser

I mange saker som gjeld buss og bybaneprisar så vert det vist til nasjonal praksis når det kjem til praksis på rabattar og aldersgrenser for kollektivprisar. I Spørsmål og svar arbeidsdokument 6 og 7/19 står det at det både eksisterer nokre nasjonale føringar gitt frå samferdsledepartementet, samt at ein forsøker å etterleve og etablere kundekategoriar og praksis i samsvar med etablert bransjepraksis og med sikte på nasjonal harmonisering. I arbeidsdokumentet står det at nasjonale føringar frå samferdsledepartementet gjeld minst 50% rabatt for barn honnør og militær, 40% rabatt for studentar på periodekort, og ungdomskort 16-19 år. I arbeidsdokument 8/19 som argumentasjon for å senke aldersgrensa frå 32 til 30 for studentar vert det mellom anna vist til standardisering av rabattordningar i høve nasjonal standard.

1. Kvar i samferdsledepartementet vert vedtak knytt til nasjonale føringar tatt? Ligg dette i nokre politiske dokument lagt fram for stortinget, eller vert dette vedtatt av regjeringa og den til ein kvar sittande samferdsleminister?
2. Kva/kven avgjer at noko er ein nasjonal bransjepraksis/ og eller ein nasjonal standard, og kva forum avgjer kva som vert ein nasjonal bransjepraksis/nasjonal standard? Og kven sit i dette organet/forum?
3. Kva er prisen på å fjerne aldersgrensa for studentar på periodekort? Er det nokre kollektivselskap som har gjort det?
4. Kva erfaringar har ein med det, til dømes auke i selde studentperiodekort?

Fylkesdirektør mobilitet og kollektivtransport:

1. Vi har prøvd å finne svaret på kvar det skjer vedtak knytt til nasjonale føringar, blant anna gjennom Kollektivtrafikkforeningen, men vi har ikkje lykkast med å få avdekt kvar i Samferdsledepartementet dette skjer. Vi har difor tatt kontakt med Samferdsledepartementet utan at vi pr no har fått svar.
2. Handbøkene for samla kollektivtrafikk skal bidra til å møte målet om saumlaus, enkel og føreseieleg reise for kundane, på tvers av fylke og transportselskap. Handbøkene er vidareføring av handbøker som tidlegare vart forvalta og utgitt av Statens vegvesen. Ansvaret for handbøkene vart overført til Jernbanedirektoratet 1. april 2017. Samferdsledepartementet har vidare gitt Jernbanedirektoratet ansvar for koordinering av felles nasjonal løysning for elektronisk billettering, som er meint å bidra til eit samanhengande transportsystem. Handbøkene vert utarbeida i samarbeid med aktørar i kollektivtrafikksektoren og vidareutvikla basert på behov og innspel frå sektoren.

Handbøkene er utarbeida på oppdrag av Samferdsledepartementet, og dei inneheld ei rekkje målsettingar definert av departementet. Handbok for elektronisk billettering inneheld nasjonale retningslinjer for kundekategoriar som til dømes barn, ungdom, student og honnør. I handbok for elektronisk billettering vert det mellom anna vist til St.mld. nr 26 (2001-2002) Bedre kollektivtransport, jf. Innst. S. nr. 228 (2001-2002), og Jernbanedirektoratet skriv følgjande i forordet til handboka:

«Jernbanedirektoratet forutsetter at gjeldende internasjonale standarder og de veiledninger som gis i Håndbok V821 Elektronisk billettering skal følges i prosjekter for elektronisk billettering slik løyvemyndighetene legger opp til, jf. Yrkestransportloven og den tilhørende Yrkestransportforskriftens §30, som utdypes i Samferdsledepartementets rundskriv N- 1/2006.».

Ut over dette vert det vist til svaret på spørsmål 1.

3. Prisen for å fjerne aldersgrensa for studentar på periodekort er vanskeleg å talfeste nøyaktig då Skyss ikkje har tilgjengelege data knytt til kor mange studentar over aldersgrensa som reiser med oss. I samband med budsjettarbeidet hausten 2019 vart det anslått at å senke alder på periodebillett student frå 32 til 30 år ville medføre ei inntektsauke på 1-2 millionar kroner. Dette var eit grovt estimat basert på at færre årskull

vil ha rett på 40% rabatt og då måtte kjøpe 30 dagars periodebillett for vaksen. Dersom den øvre aldersgrensa for student vert fjerna vil det ha motsett effekt på billettinntektene då fleire studentar kan kjøpe 30 dagars periodebillett student framfor 30 dagars periodebillett vaksen. Tal frå SSB syner at kvar fjerde student i Noreg har fylt 30 år. Om dette er tilfellet også for Vestland vil fjerning av aldersgrensa for student medføre at inntektstapet vil ha ei øvre grense på om lag 17 MNOK. Dette under føresetnad av at alle desse studentane alt hadde nytta periodebillett for vaksen. Det vil også ligge føre ein positiv etterspørselseffekt av prisreduksjonen, men denne er ikkje talfesta.

4. Vi veit at andre fylke har andre aldersgrenser for student 30 dagars periodebillett enn nasjonal retningsline, men vi er ikkje kjend med at nokon har fjerna aldersgrensa heilt for studentar på periodekort.